

הבנת הנקרא - 8 שני"ל

למה צריך ללמוד לשון - לשוניאדה

סדר היום

09:00	התכנסות
09:30-10:30	פתיחה רציונל ומבנה תוכנית הלמידה
10:30-12:00	מערך שיעור בנושא: "קשרים לוגיים" - הדגמה, התנסות, הערכה
12:00-12:30	ארוחת צהריים
12:30-14:30	מרכז למידה - עקרונות תערוכת סיפור תחילת הדרך של דמויות התנסות והערכת תכנים במרכז הלמידה - עבודה בקבוצות יחידה 10 - תומס אדיסון יחידה 11 - אלברט איינשטיין יחידה 12 - חשיבה יצירתית המצאתית
14:30-14:45	סיכום ומשוב

מדוע הבנת הנקרא חשובה?

מרכז מדיטונר י. ספרא לחקר ולמחקר בלתי נורמליות למידה
Edmond J. Safra Brain Research Center for the Study of Learning Disabilities
مركز الموند ج. سافرا لبحوث الدماغ في العصر التطبيقي

שיפור הבנת נקרא מילה

תמי קציר
החוג ללקויות למידה
אוניברסיטת חיפה

אוניברסיטת חיפה
University of Haifa

Department of
Learning
Disabilities

מכללת לוינסקי לחינוך
מאה שנים
של הכשרת מורים

0:12 / 29:09

שיפור הבנת הנקרא

הסרטון פותח במשפט: "אכן, להורים אולי יש את ההשפעה הגדולה יותר על איך ילדיהם מגיעים אלינו. אבל לנו יש את ההשפעה הגדולה ביותר על איך הם עוזבים אותנו."

השיחה בסרטון עוסקת בנושא הכנסת אוצר מילים על מנת שהלומדים יהיו תרבותיים, בעלי יכולת הבעה ושיח תרבותי רחב ועשיר.

מדוע חשוב ללמד הבנת הנקרא?

חשוב ללמד הבנת הנקרא כי לא נכון לקבל כמובן מאליו את זה שילדים לומדים להבין מה שכתוב בטקסט מעצמם.

מהי ההנחה הרווחת לגבי הבנת הנקרא?

ההנחה הרווחת בבתי הספר היא שהילדים ילמדו איך לבוא באינטראקציה עם הטקסט מעצמם.

מה כולל המושג הבנת הנקרא?

מושג הבנת הנקרא הוא מושג רחב שכולל הגדרת מושגים, והדגמה, יצירת מודל של טקסט, תיאור, נתינה של משוב, חשיבה בקול על הטקסט והדרכת תלמידים דרך פעילויות למידה. הרבה עבודה, הרבה הכשרה והרבה תשומת לב.

המודל הפשוט בקריאה

המודל בעל שני רכיבים:

1. **רכיב פענוח** - היכולת לקרוא מילים בצורה מדוייקת.
2. **רכיב של הבנה מילולית** - הבנה לשונית.

מדוע אוצר מילים הוא כה חשוב

אוצר מילים הוא חשוב כי במחקרים נמצא שבחווית החיים של ילד יש הבדלים משמעותיים במספר המילים שילדים נחשפים אליהם ביום יום. מעבר למילים יש משמעות, ערכים. במשפחות סעד הרבה מן המילים הן שליליות ובמשפחות במצב סוציאקונומי גבוה יותר שומעים מילים של הדרכה וידע עולם. הפערים שנפערים בטווח של 3 שנים הוא עצום: בדימוי עצמי, בידע עולם, ביכולות תקשורת, ועם זה ילדים נכנסים לבית הספר.

מה זה אומר לדעת מילה?

5 שלבים:

1. לא זוכר שראיתי את המילה בעבר
2. ראיתי את המילה בעבר, אבל לא מכיר את משמעותה
3. מזהה את משמעות המילה בקונטקסט מסוים, ואני חושב שהמשמעות היא...
4. אני מכיר את המילה, המשמעות שלה היא...
5. אני יכול להשתמש במילה הזו במשפט

למה חשוב להתייחס בנושא הבנת הנקרא?

חשוב להתייחס לאוצר מילים וגם לידע קודם של אוצר מילים.

חשוב להיות מודעים שהילדים נכנסים עם פער.

מילות מטרה שבועיות

1. **אומץ:** הערכה בקירוב של כמות, גודל, משך זמן וכו'.
2. **איתור:** מציאה, גילוי.
3. **בקי:** יודע ומכיר היטב תחום ידע כולשהו, מתמצא.
4. **גומלין:** הדדיות
5. **שעבוד:** שלילת החופש, הכנעה, עבדות

התאימו לכל ציור את התמונה המתאימה לו: כתבו את המילה במקום המתאים

(עבור אחת ממילות המטרה ישנן 2 תמונות)

חברו לכל מילת מטרה משפט מתאים.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

*** עבודה במרשתת -**

בחרו את אחת ממילות המטרה ו**חפשו** אותה במרשתת. לדוגמה:

כתבה בשם: "לאן נעלמה המילה חירות?" מתוך: https://www.vnet.co.il/articles/0_7340_L-4059294_00.html

כתבו במספר משפטים את תוכן המידע והאופן בו מילת המטרה מופיעה במידע בו בחרת.

עבודה נציחה ויצלה

היי ענת,

משתפת פוסט שקראתי בדף הפייסבוק של "מקצה העפרון":
בחט"ב בה אני מלמדת, מקדישים למידה להעשרת אוצר המילים של
התלמידים באמצעות: "מילות מטרה" שנבחרו על ידי רכזי מקצוע במגוון
תחומי דעת.

כל מורי החטיבה מגוייסים לנושא ומקדישים זמן ללמידה.....

- תוך כדי שיעור, בתחום הדעת בו הם מלמדים...

- בשיעורי חינוך...

- בשעות מילוי מקום...

ואפילו ביוזמות של התלמידים שמפתחים משחקי שפה עם מילות המטרה

מצורף לפוסט, מטלת כתיבה שהכנתי לתלמידי החטיבה.....

שילוב בין הנאה ללמידה 😊

ניתן לשנות את מילות המטרה, בהתאם לצרכים שלכם, ולהיעזר ברעיון

ודרך הביצוע 🙌😊

העיקר שלכולנו תהיינה.....

הוא מתחבר לדברים שנאמרו על ידי הפרופ' בהרצאה של המשימה

הראשונה בהשתלמות.

יחידות הלימוד

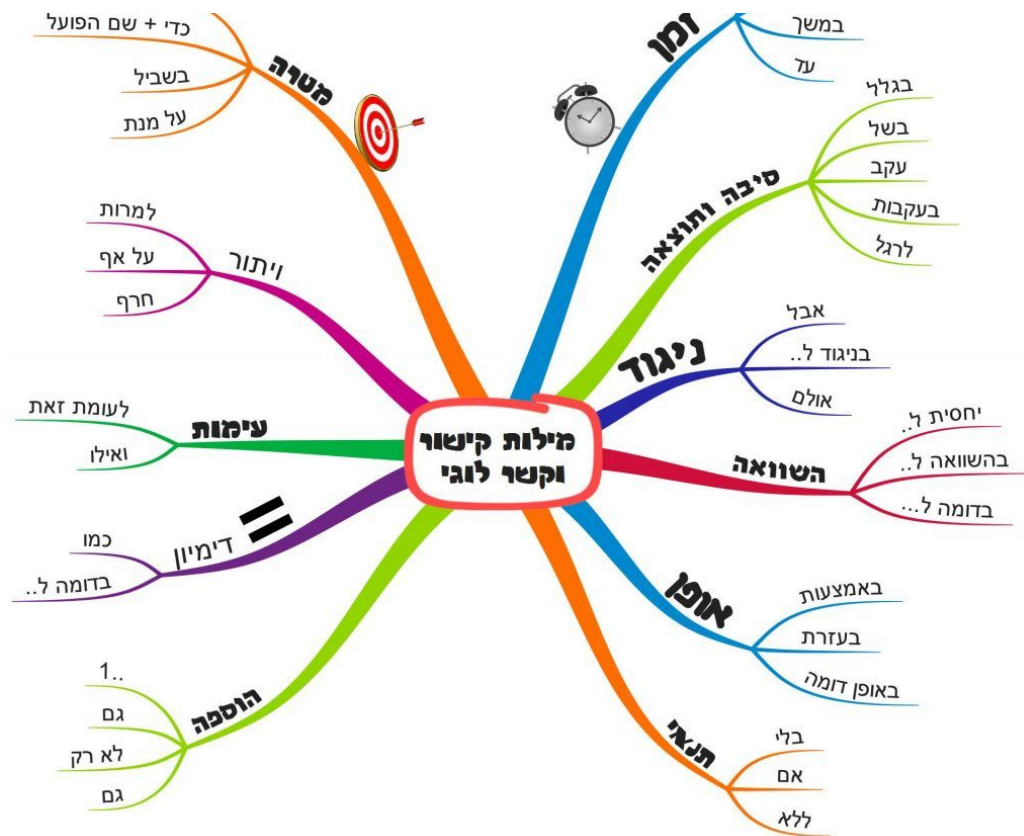
מספר יחידה	קטע	רמה	תחום התוכן	תחום לשוני /דפי עזר/מיומנות
1	מהי בנייה ירוקה	*	בנייה ירוקה, איכות הסביבה	תעודת הזהות של הקטע תחום חיים של קטע
2	מהי בנייה ירוקה	*	בנייה ירוקה, איכות הסביבה	שאלות תוכן וכוונה מאזכרים
3	הבשורה של סכנין	**	בנייה ירוקה, איכות הסביבה	תעודת הזהות של הקטע תחום חיים של קטע שאלות תוכן וכוונה מאזכרים הקשרים הלוגים
4	הבשורה של סכנין	**	בנייה ירוקה, איכות הסביבה	מילים קשות בטקסט כיצד מחפשים מילה במילון
5	תמונה – הבשורה של סכנין	***	בנייה ירוקה, איכות הסביבה	איך מנתחים תמונה?

מספר יחידה	קטע	רמה	תחום התוכן	תחום לשוני / דפי עזר / מיומנות
6	הכדור בידיים שלכם	*	איכות הסביבה, <u>מיחזור</u> וקיימות.	תעודת הזהות של הקטע תחום חיים של קטע תוכן וכוונה
7	הכדור בידיים שלכם	*	איכות הסביבה, <u>מיחזור</u> וקיימות.	קשר בין קטע לאיור מאזכרים
8	חנוך פיבן (לא קטע קריאה)	**	איכות הסביבה, <u>מיחזור</u> וקיימות.	איך למלא טבלה
9	דברים שאסור לזרוק לפח	***	איכות הסביבה, <u>מיחזור</u> וקיימות.	תעודת הזהות של הקטע תחום חיים של הקטע שאלות תוכן וכוונה מאזכרים קשרים לוגים מילים קשות מילים במילון

מספר יחידה	קטע	רמה	תחום התוכן	תחום לשוני /דפי עזר/מיומנות
10	תומס אדיסון	*	ממציאים והמצאות.	תעודת הזהות של הקטע תחום חיים של הקטע שאלות תוכן וכוונה פירושי מילים הבעה בכתב – מכתב רשמי
11	אלברט איינשטיין	**	ממציאים והמצאות.	שאלות תוכן וכוונה מבנה הקטע וארגונו קשרים לוגים הבעה בכתב - טופס
12	חשיבה יצירתית המצאתית	***	ממציאים והמצאות.	מבנה הקטע וארגונו קשרים לוגים שאלות תוכן וכוונה מילים במילון הבנת לשון הקטע הבעה בכתב – מכתב רשמי

מספר יחידה	קטע	רמה	תחום התוכן	תחום לשוני /דפי עזר/מיומנות
13	גולדה מאיר	*	אישים חשובים. הכרות עם חייהם ופועלם.	קשרים לוגים מבנה הקטע וארגונו מילים במילון הבנת לשון הקטע הבעה בכתב – מכתב רשמי
14	סטיב ג'ובס	**	אישים חשובים. הכרות עם חייהם ופועלם.	שאלות תוכן וכוונה קשרים לוגים הבעה בכתב - טופס
15	בוב מארלי	***	אישים חשובים. הכרות עם חייהם ופועלם.	שאלות תוכן וכוונה

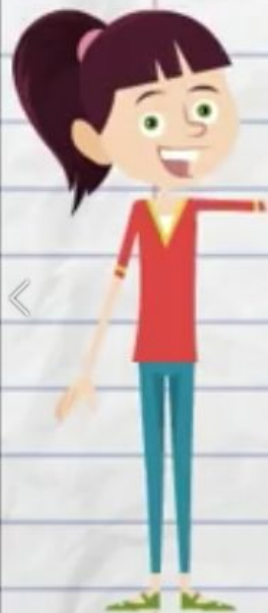
נושא: קשרים לוגיים - מתוך יחידה 3

סאוס תאמידים

היום נלמד על קבוצת מילים בשפה, הן מילים
קטנות, אך חשובות ומספיעות על המסמכת
קוראים להן:

מילות קישור

הקשרים הלוגים

1. **לאחר ש** למדתי לבחינה, עברתי אותה בהצלחה.
2. **מפני ש** למדתי לבחינה, עברתי אותה בהצלחה.

במשפטים מודגשים קשרים לוגים.

מה השוני בין המשפטים? במה תורמים הקשרים?

הקשרים הלוגים

מילות הקישור מחברות בין

המשפטים ועוזרות להעביר את המסר

והרעיון בצורה ברורה. כאשר

מבינים את מטרת מילת הקישור

(הקשר הלוגי) מבינים את המשפט.

תשובה:

במשפט הראשון קשר של זמן.

במשפט השני קשר של סיבה.

1. **לאחר ש** למדתי לבחינה, עברתי אותה בהצלחה.

2. **מפני ש** למדתי לבחינה, עברתי אותה בהצלחה.

במשפטים מודגשים קשרים לוגים.

מה השוני בין המשפטים? במה תורמים הקשרים?

דף עזר -

קשרים לוגים

דף עזר - קשרים לוגים

מילות הקישור - הקשרים הלוגיים - מחברים בין חלקי הטקסט השונים : מילים, משפטים, פסקות.

מילות קישור אפייניות	סוג הקשר
כי, בגלל, מפני..., משום ש..., כיוון ש..., הודות ל...	סיבה
אך, אבל, לעומת זאת, בניגוד ל..., להפך	ניגוד
לכן, על כן, כדי, בשביל	תכלית/תוצאה (לאיזו מטרה)
ו, גם, נוסף, כמו כן	תוספת
כמו, בדומה ל..., בהשוואה ל...	השוואה
כאשר, כש, לפני, אחרי, בזמן ש..., לאחר ש..., אחר-כך, בינתיים, עד ש..., מאז, מיד, קודם בהמשך	זמן
לדוגמה, למשל	הדגמה
כלומר	פירוט

נתרגל מילות קישור - להשלים את המילה המקשרת המתאימה

4. נאלצתי לוותר על קניית נעליים

לא היה ברשותי סכום מספיק.

(אבל / כי)

נתרגל מילות קישור - להשלים את המילה המקשרת המתאימה

4. נאלצתי לוותר על קניית נעליים _____ **כי** _____

לא היה ברשותי סכום מספיק.

(אבל / כי)

נתרגל מילות קישור - להשלים את המילה המקשרת המתאימה

5. הזהרתי אותם, _____

הם לא שמעו בקולי.

(אך / כדי)

נתרגל מילות קישור - להשלים את המילה המקשרת המתאימה

5. הזהרתי אותם, _____ **אב** _____

הם לא שמעו בקולי.

(אך / כדי)

נתרגל מילות קישור - להשלים את המילה המקשרת המתאימה

6. המצב הכלכלי החמיר, _____

הוועדה התכנסה לישיבה דחופה.

(מפני ש / לכן)

נתרגל מילות קישור - להשלים את המילה המקשרת המתאימה

6. המצב הכלכלי החמיר, _____ **לכן** _____

הוועדה התכנסה לישיבה דחופה.

(מפני ש / לכן)

נתרגל מילות קישור - להשלים את המילה המקשרת המתאימה

7. לא תוכלו לצאת לטיול _____

יש חמסין בחוץ.

(בזמן ש / כדי)

נתרגל מילות קישור - להשלים את המילה המקשרת המתאימה

7. לא תוכלו לצאת לטיול _____ בזמן ש _____

יש חמסין בחוץ.

(בזמן ש / כדי)

נתרגל מילות קישור - להשלים את המילה המקשרת המתאימה

8. חברי הקבוצה אספו כסף _____

לקנות מתנה לחוגגים החודש.

(כדי / על כן)

נתרגל מילות קישור - להשלים את המילה המקשרת המתאימה

8. חברי הקבוצה אספו כסף _____ כדי _____

לקנות מתנה לחוגגים החודש.

(כדי / על כן)

נתרגל מילות קישור - להשלים את המילה המקשרת המתאימה

9. בחודש שעבר צפיתי בשלושה סרטים _____

החודש לא צפיתי בסרט כלל.

(בדומה ל... / לעומת זאת)

נתרגל מילות קישור - להשלים את המילה המקשרת המתאימה

9. בחודש שעבר צפיתי בשלושה סרטים לעומת זאת

החודש לא צפיתי בסרט כלל.

(בדומה ל... / לעומת זאת)

נתרגל מילות קישור - להשלים את המילה המקשרת המתאימה

10. החברים בקבוצה מעדיפים חטיפים מלוחים

_____ : צ'יטוס, במבה, דוריטוס, תפוצ'יפס.

(כמו / בשביל)

נתרגל מילות קישור - להשלים את המילה המקשרת המתאימה

10. החברים בקבוצה מעדיפים חטיפים מלוחים

כמו : צ'יטוס, במבה, דוריטוס, תפוצ'יפס.

(כמו / בשביל)

נתרגל מילות קישור - שבצו מילת קישור מתאימה:

11. _____ יצאנו בזמן, לא אחרנו.

באיזה סוג קשר נשתמש: _____

נתרגל מילות קישור - שבצו מילת קישור מתאימה:

11. מפני ש יצאנו בזמן, לא אחרנו.

באיזה סוג קשר נשתמש: סיבה

נתרגל מילות קישור - שבצו מילת קישור מתאימה:

12. לא יצאתי לטיול _____ ירד גשם.

באיזה סוג קשר נשתמש: _____

נתרגל מילות קישור - שבצו מילת קישור מתאימה:

12. לא יצאתי לטיול _____ מפני ש _____ ירד גשם.

באיזה סוג קשר נשתמש: _____ סיבה _____

נתרגל מילות קישור - שבצו מילת קישור מתאימה:

13. דניאל ישב בזמן ההופעה, _____ ,

אושר עמד כל הזמן.

באיזה סוג קשר נשתמש: _____

נתרגל מילות קישור - שבצו מילת קישור מתאימה:

13. דניאל ישב בזמן ההופעה, אבל _____ ,

אושר עמד כל הזמן.

באיזה סוג קשר נשתמש: ניגוד _____

נתרגל מילות קישור - שבצו מילת קישור מתאימה:

14. חסכתי במשך שנה _____ לקנות

מחשב משוכלל.

באיזה סוג קשר נשתמש: _____

נתרגל מילות קישור - שבצו מילת קישור מתאימה:

14. חסכתי במשך שנה _____ כדי _____ לקנות

מחשב משוכלל.

באיזה סוג קשר נשתמש: _____ תכלית _____

נתרגל מילות קישור - שבצו מילת קישור מתאימה:

15. בערב היתה הפסקת חשמל, _____

היה חשוך בבית.

באיזה סוג קשר נשתמש: _____

נתרגל מילות קישור - שבצו מילת קישור מתאימה:

15. בערב היתה הפסקת חשמל, _____ לכן _____

היה חשוך בבית.

באיזה סוג קשר נשתמש: _____ סיבה _____

נתרגל מילות קישור - שבצו מילת קישור מתאימה:

16. _____ היתה הפסקת חשמל, היה

חשור בבית.

באיזה סוג קשר נשתמש: _____

נתרגל מילות קישור - שבצו מילת קישור מתאימה:

16. מפני ש היתה הפסקת חשמל, היה

חשוך בבית.

באיזה סוג קשר נשתמש: סיבה

נתרגל מילות קישור - שבצו מילת קישור מתאימה:

17. _____ להצליח לבצע את התרגיל,

עליכם לעבוד בשיתוף פעולה.

באיזה סוג קשר נשתמש: _____

נתרגל מילות קישור - שבצו מילת קישור מתאימה:

17. _____ כדי _____ להצליח לבצע את התרגיל,

עליכם לעבוד בשיתוף פעולה.

באיזה סוג קשר נשתמש: _____ תכלית _____

משימת סיום. השלם את הטבלה:

מילת קישור	סוג מילת הקישור
אבל	
	סיבה
לדוגמה	
	תוספת
משום ש	
אך	

משימת סיום. השלם את הטבלה:

מילת קישור	סוג מילת הקישור
אבל	ניגוד
	סיבה
לדוגמה	
	תוספת
משום ש	
אך	

משימת סיום. השלם את הטבלה:

מילת קישור	סוג מילת הקישור
אבל	ניגוד
לכן	סיבה
לדוגמה	
	תוספת
משום ש	
אך	

משימת סיום. השלם את הטבלה:

מילת קישור	סוג מילת הקישור
אבל	ניגוד
לכן	סיבה
לדוגמה	הדגמה
	תוספת
משום ש	
אך	

משימת סיום. השלם את הטבלה:

מילת קישור	סוג מילת הקישור
אבל	ניגוד
לכן	סיבה
לדוגמה	הדגמה
כמו כן	תוספת
משום ש	
אך	

משימת סיום. השלם את הטבלה:

מילת קישור	סוג מילת הקישור
אבל	ניגוד
לכן	סיבה
לדוגמה	הדגמה
כמו כן	תוספת
משום ש	סיבה
אך	

משימת סיום. השלם את הטבלה:

מילת קישור	סוג מילת הקישור
אבל	ניגוד
לכן	סיבה
לדוגמה	הדגמה
כמו כן	תוספת
משום ש	סיבה
אך	ניגוד

בפסקה 3 כתוב:

"מודלים מתקדמים **כמו...** שימור אנרגיה ושימור מים"

המילה "**כמו**" היא מילה של:

- ניגוד
- השוואה
- תוספת

בפסקה 3 כתוב:

"מודלים מתקדמים **כמו...** שימור אנרגיה ושימור מים"

המילה "**כמו**" היא מילה של:

- ניגוד
- השוואה
- תוספת

בפסקה 3 כתוב:

"מודלים מתקדמים **כמו...** שימור אנרגיה ושימור מים"

המילה "כמו" היא מילה של:

● ניגוד

● השוואה

● הוספה

בפסקה 5 כתוב:

"מיד לאחר שהוקם קיבלו מתכנני הבניין טפיחה גדולה"

המילה "לאחר ש" היא מילה של:

- סיבה
- הדגמה
- זמן

בפסקה 5 כתוב:

"מיד לאחר שהוקם קיבלו מתכנני הבניין טפיחה גדולה"

המילה "לאחר ש" היא מילה של:

● סיבה

● הדגמה

● זמן

לסיום - משחקים

● רביעיות

● דומינו

● מצגת משחק

סיבה	סיבה	סיבה	סיבה
- כי - בגלל - מפני ש... - משום ש...	- כי - בגלל - מפני ש... - משום ש...	- כי - בגלל - מפני ש... - משום ש...	- כי - בגלל - מפני ש... - משום ש...
ניגוד	ניגוד	ניגוד	ניגוד
- אך - אבל - לעומת זאת - בניגוד ל...	- אך - אבל - לעומת זאת - בניגוד ל...	- אך - אבל - לעומת זאת - בניגוד ל...	- אך - אבל - לעומת זאת - בניגוד ל...

משום ש	כמו	מפני	
גם	כש...	כיוון ש...	אבל
לפני	בשביל	אחרי	כיוון ש...
זאת אומרת	בהמשך	קודם	לדוגמה
בהשוואה ל...	בניגוד ל	על כן	הודות ל

1

קשר

1

2

אמת או שקר?

2

3

שעשועון בנושא מילות קישור

3

4

4

5

מורה תורג'מן

5

נושא: ממציאים והמצאות. יחידות: 10-12

תערוכת סיפור תחילת הדרכ

מספר יחידה	קטע	רמה	תחום התוכן	תחום לשוני /דפי עזר/מיומנות
10	תומס אדיסון	*	ממציאים והמצאות.	תעודת הזהות של הקטע תחום חיים של הקטע שאלות תוכן וכוונה פירושי מילים הבעה בכתב – מכתב רשמי
11	אלברט איינשטיין	**	ממציאים והמצאות.	שאלות תוכן וכוונה מבנה הקטע וארגונו קשרים לוגים הבעה בכתב - טופס
12	חשיבה יצירתית המצאתית	***	ממציאים והמצאות.	מבנה הקטע וארגונו קשרים לוגים שאלות תוכן וכוונה מילים במילון הבנת לשון הקטע הבעה בכתב – מכתב רשמי